

Sygnatura akt IX C 1117/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2013r. .

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu w IX Wydziale Cywilnym

w składzie:

Przewodniczący: SSR Beata Wójtowicz - Woźniczka

Protokolant: Anna Torończak

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2013r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W.

- o zapłatę -

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę (...),00 kosztów procesu.

Sygnatura akt IX C 1117/12

UZASADNIENIE

Powódka - M. S. - wniosła o zasądzenie od strony pozwanej - Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. – na jej rzecz kwoty 38.699,76 zł wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego w kwocie 3690 zł.

Uzasadniając treść podniesionych żądań podała, iż w dniu 19 lutego 2010 r. poślizgnęła się na oblodzonym chodniku przy ul. (...), pomiędzy bramami 112 a 114. Teren ten wraz z budynkiem należy do zasobów pozwanej spółdzielni mieszkaniowej. W wyniku upadku powódka straciła przytomność i została odwieziona z miejsca zdarzenia karetką pogotowia. Po przeprowadzonych badaniach stwierdzono wstrząśnienie mózgu, złamanie kości skroniowej lewej, złamanie kompresyjne trzonu Th 12, otarcie skóry okolicy podstawy nosa i górnej wargi. Po opuszczeniu szpitala zmuszona była podjąć kosztowną rehabilitację oraz przejść zabiegi stomatologiczne związane z utratą zębów podczas zdarzenia. Powódka wyjaśniła, iż na roszczenie składa się kwota 20.440,30 zł tytułem odszkodowania i 18.259,46 zł tytułem zadośćuczynienia za dolegliwości jakie dotknęły powódkę. Na poniesioną szkodę składają się koszty zakupów i usług rehabilitacyjnych na łączną kwotę 15.530 zł, dojazdu na zabiegi rehabilitacyjne (1.738,46 zł) dowóz zakupów w okresie 24.02.2010 r. do 30.10.2010r. (3.071,56 zł), koszt dowozu gorsetu (100,30 zł). Podniesiono dalej, iż dwukrotnie występowała pisemnie do strony pozwanej informując o zaistniałym zdarzeniu. Strona pozwana odmówiła wypłaty zadośćuczynienia, wskazując, iż nie ponosi odpowiedzialności za zdarzenie albowiem zleciła usługi utrzymywania chodnika w należytym stanie firmie zewnętrznej. Zdaniem powódki strona pozwana nie uwolniła się od odpowiedzialności gdyż nie przedstawiła żadnej umowy wskazującej na powyższe usługi oraz nie podała informacji, czy firma ma stosowne kwalifikacje do usuwania oblodzenia.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) we W. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania stosownie do norm prawem przepisanych.

Motywuując tak wyrażone stanowisko w sprawie podniosła, iż przyjmując nawet okoliczności faktyczne podane przez powódkę za prawdziwe, nie ponosi ona odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 19.02.2010r. a to wobec skutecznej eskulpacji w oparciu o brzmienie art. 429 k.c. W celu wypełnienia obowiązków ustawowych w zakresie utrzymywania nawierzchni terenów do niej należących w należyтым stanie zawarła z (...) s.j. umowę, na podstawie której powierzyła jej realizowanie obowiązków wynikających z Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wprawdzie jak podała ulica (...) nie jest ujęta w pisemnej umowie, nie mniej i ten obszar objęty był zakresem czynności firmy sprzątajacej. W dacie zawierania umowy nie nadano jeszcze numeracji budynkom przy ulicy (...), jednakże zamiarem stron było wykonywanie świadczeń także przy wskazanej ulicy. Strona pozwana zwróciła uwagę, iż usługi powierzone (...) s.j były realizowane prawidłowo przez okres ponad 10-letniej współpracy. Tym samym zarzuciła iż nie ponosi odpowiedzialności a to wskutek wystąpienia przesłanek eskulpacyjnych tj. powierzenia czynności przedsiębiorstwu, które w zakresie swej działalności trudni się zawodowo wykonywaniem takich czynności. Strona pozwana zakwestionowała ponadto zaistnienie szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem a powstałą szkodą jak i wysokość samej szkody.

Zawiadomiony w trybie art. 894 k.p.c. o toczącym się postępowaniu ubezpieczyciel strony pozwanej (...) SA w W. nie przystąpił do sprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 lutego 2010 r. powódka M. S. upadła na chodniku przy ul. (...) we W. na wysokości bramy 112 - 114. Z miejsca zdarzenia powódka została odwieziona karetką pogotowia na Szpitalny Oddział Ratunkowy 4 (...) Szpitala (...) przy ul. (...).

(Dowód: karta zlecenia wyjazdu pogotowia ratunkowego, k. 11)

Powódka przebywała na szpitalnym oddziale ratunkowym 4 (...) Szpitala (...) z Polikliniką przy ul. (...) we W. na obserwacji przez okres 4 dni, od 19.02.2010r. do 22.02.2010r. W toku obserwacji była wydolna krążeniowo i oddechowo. U powódki nie zaobserwowano deficytów neurologicznych. Wykonane badania TK głowy nie stwierdziły istotnych klinicznie zmian pourazowych. Powódka została wypisana w dniu 22.02.2010 r. w stanie ogólnym dobrym z zaleceniem noszenia gorsetu J. na okres od 3 do 5 miesięcy.

(Dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 12-14)

W dniu 17.01.2001 r. strona pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) we W. zawarła umowę z (...) s.c. we W., na podstawie której (...) s.c. przyjęła do wykonania prace polegające na utrzymaniu czystości budynków i przyległego do niego otoczenia w rejonach oznaczonych jako I i II. Rejon I obejmował ul. (...), ul. (...) ul. (...), ul. (...), Rejon II obejmował natomiast ul. (...), a szczegółowy zakres czynności określał załącznik nr 2 stanowiący integralną część umowy.

W umowie strona pozwana zastrzegła sobie prawo do dokonywania kontroli wykonywanych prac w obecności przedstawiciela zleceniobiorcy oraz prawo naliczania kar umownych w sytuacji nienależytego wykonywania nałożonych umową obowiązków.

Umowa została zawarta na czas nieokreślony z możliwością rozwiązania przez każdą ze stron za 3 miesięcznym terminem okresem wypowiedzenia.

Postanowiono, iż rozpoczęcie prac w rejonie II nastąpi po zakończeniu prac budowlanych i sporządzenia przez strony protokołu przekazania rejonu.

(Dowód: umowa nr (...) z 17.01.2001 r., k. 66-67)

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do umowy zakres czynności dla Rejonu II obejmował sprzątnięcie wnętrza budynku, otoczenia budynku i konserwację terenów zielonych. W ramach sprzątnięcia otoczenia budynku mieściło się codzienne

zamiatanie chodników, a w okresie zimowym zakres prac świadczonych przez (...) obejmował doprowadzanie nawierzchni chodników do bezpiecznego stanu. Na prace składało się odśnieżanie, usuwanie lodu oraz zapobieganie gołedzi poprzez posypywanie powierzchni piaskiem, solą względnie mieszanką piasku i soli.

(Dowód: załącznik nr 2 do umowy - szczegółowy zakres czynności, k. 69; zeznania świadka M. J. k. 105; R. B. k. 106; W. K. 107 – 108 I. G. k. 109; E. K. k. 110)

Spółka (...) j. w oparciu o umowę z dnia 17.01.2001r. realizowała usługi na rzecz strony pozwanej również w obrębie budynku położonego przy ul. (...) w tym obszar bram 112 - 114.

Wskazana wyżej nieruchomość budynkowa posadowiona jest na planie trójkąta, i z dwóch stron przylega do niej ul. (...) ujęta w umowie, natomiast z trzeciej strony przebiega ul. (...). W chwili podpisywania umowy brak było numeracji budynku od strony ul. (...), jednak budynek był pojmowany jako całość a zatem zarówno część przy ulicy (...) jak i (...).

(dowód: zeznania świadków: M. J., k. 104-105, 107; W. K., k. 107-108; I. G., k. 108-109; E. K., k. 110-111; R. B., k. 106-107)

Współpraca strony pozwanej z (...) s.j. trwała przez okres ponad 10 lat. Strony były zadowolone z rezultatów wykonywania umowy. Strona pozwana przez okres trwania umowy wystawiała (...) pozytywne referencje z opisem zadań i wskazaniem, że prace wykonywane były z należytą starannością. Szczególnie dobre opinie pochodziły z rejonu ulicy (...).

Umowa została wypowiedziana przez pozwaną spółdzielnię pismem z dnia 29.03.2012 r. ze skutkiem na dzień 30.04.2012 r. Przyczyną były względy ekonomiczne, uzyskano bowiem tańszą ofertę na rynku.

(Dowód: wypowiedzenie umów, k. 44; referencje, k. 46-50 ; zeznania świadków M. J. k. 105; I. G., k. 108-109; E. K., k. 110-111; A. Ś. (1) k. 130)

Śnieg oraz lód przy ul. (...) usuwany był regularnie i każdego dnia. Prace porządkowe rozpoczynały się od wczesnych godzin porannych tj. już przed godziną 6.00. Wtedy to już słyszalny był odgłos odgarnianego śniegu przy użyciu szufli. W obrębie ulicy znajdują się specjalne pojemniki, w których przetrzymywano dostarczany piasek i sól do sypania chodników.

Teren był regularnie kontrolowany tak z ramienia (...) jak i przedstawicieli strony pozwanej. Szczególna pieczę otoczona była właśnie ulica (...) a to wobec faktu iż w budynku tym mieszka pracownik strony pozwanej W. K.. Tym samym nadzór nad wykonywanymi pracami był szczególnie i z tego faktu wzmożony. Mieszkańcy nie zgłaszali jakichkolwiek uwag co do utrzymania nawierzchni chodników i okolic przy ulicy (...).

Pozwana spółdzielnia na bieżąco weryfikowała stan prac i jakość usług wykonywanych przez świadczącego usługę. Kontroli tej dokonywali konserwatorzy zatrudnieni w spółdzielni. W przypadku jakichkolwiek uwag mieszkańców strona pozwana reagowała natychmiastowo, kontaktując się z (...) telefonicznie. Stosowała również pisemne skargi. Reakcja była natychmiastowa i wszelkie nieprawidłowości były usuwane niezwłocznie. Te ewentualne nieprawidłowości dotyczyły jednak li tylko jakości sprzątnięcia wnętrza budynku , nigdy natomiast nie odnosiły się do utrzymania podłoża na zewnątrz budynków.

(Dowód: zeznania świadków: M. J., k. 104-105, 107; W. K., k. 107-108; I. G., k. 108-109; A. Ś. (2), k. 109-110; E. K., k. 110-111; R. B., k. 106-107; skarga z dnia 13.02.2006r., k. 45)

Przedmiot działalności (...) obejmuje między innymi sprzątnięcie i czyszczenie obiektów; wywóz śmieci i odpadów, działalność z zagospodarowaniem terenów zielonych , zarządzanie nieruchomościami.

(dowód: odpis z (...) k. 73)

Pismami z dnia 20.04.2010r. oraz 17.12.2011r. powódka zgłosiła swe roszczenia stronie pozwanej. W odpowiedzi na powyższe strona pozwana odmówiła tak uznania swej odpowiedzialności jak i wypłaty żądanej sumy pieniężnej powołując się na brzmienie art. 429 k.c. Wskazała przy tym podmiot z którym zawarła umowę o świadczenie usług porządkowych tj. (...) przez co uwolniła się od swej odpowiedzialności jako że wskazana jednostka zawodowo trudni się tego rodzaju czynnościami.

(dowód: pisma powódki k. 22 – 25, 27; pismo pozwanej k. 16, 29)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpatrywanej sprawie dla oceny zasadności podnoszonych roszczeń wobec zarzutu braku winy i równoczesnego uwolnienia się od odpowiedzialności koniecznym było ustalenie w pierwszej kolejności czy w istocie strona pozwana dokonała skutecznej eskulpacji w oparciu o brzmienie art. 429 k.c. , w dalszej natomiast, przesądzając brak skuteczności wywiedzionych zarzutów - ustalenie zasadności roszczeń tak w oparciu o brzmienie art. 444 k. c. jak i 445 k.c. Powódka bowiem roszczenia swe wywodziła jako następstwo upadku na chodniku zlokalizowanym przy budynku będącym w zasobach mieszkaniowych strony pozwanej, natomiast strona pozwana powołując się na zawartą umowę o świadczenie usług porządkowych wskazała iż czynności w zakresie należytego utrzymania budynku jak i jego okolic powierzyła profesjonalnemu podmiotowi a nadto nie ponosi winy w jego wyborze. Bezspornym przy tym było iż to na pozwanej spoczywa obowiązek utrzymania w należytych stanie chodników przylegających do budynków stanowiących jej własność .

Niewątpliwym jest iż materialno – prawnej podstawy żądania pozwu upatrywać należy w brzmieniu art. 444 k.c. oraz 445 k.c. w zw. z art. 416 k.c. Zarówno bowiem roszczenie o naprawienie szkody na wskazanej podstawie prawnej jak i żądanie zadośćuczynienia jest ściśle powiązane z odpowiedzialnością deliktową, a zatem spełnienie przesłanek ją warunkujących daje dopiero podstawy do oceny zasadności roszczeń tak w oparciu o treść art. 444 k.c. jak i 445 k.c.

Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 429 k.c. , kto powierza wykonanie czynności drugiemu ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonych mu czynności, chyba, że nie ponosi winy w wyborze, albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności. Wskazana regulacja w porównaniu z zasadami ogólnymi stanowi zastrzeżenie odpowiedzialności za szkodę albowiem ustanawia domniemanie winy w wyborze, określanej w nauce prawa pojęciem culpa in eligendo. Odpowiedzialność powierzającego uzasadniona jest faktem istnienia związku przyczynowego pomiędzy powierzeniem czynności a wyrządzeniem szkody przez podmiot któremu powierzono jej wykonanie. Oparta jest ona zatem na założeniu, że strona, która powierzyła czynność uchybiła w wyborze właściwej osoby. Tak ukształtowana odpowiedzialność ma charakter bezwzględny, co oznacza, że ciąży na powierzającym bez znaczenia, czy sam sprawca ponosi winę wskutek wyrządzenia szkody. Należy zaznaczyć w tym miejscu, że powierzenie czynności może przybrać różnorodny charakter, niezależnie od kształtu prawnego stosunków pomiędzy wykonawcą a powierzającym. Może więc wynikać ze stosunku kontraktowego, jak też z układu czysto faktycznego.

Istnienie odpowiedzialności z art. 429 k.c. jest obwarowane przesłankami, do których należy: wina powierzającego wykonanie czynności (w wyborze), uprawnienie wykonującego czynności do samodzielnego działania oraz wyrządzenie szkody przy wykonywaniu powierzonych czynności.

Jak już wcześniej wskazano ustawa wprowadza domniemanie winy powierzającego, które jednakże jest wzruszalne, przy czym ciężar udowodnienia braku winy przerzucony jest na powierzającego czynność. Może on uwolnić się od odpowiedzialności poprzez wykazanie, że nie ponosi winy w wyborze albo że powierzył wykonanie czynności osobie (przedsiębiorstwu, zakładowi), które w zakresie swej działalności zawodowej trudni się wykonywaniem takich czynności.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, w sposób stanowczy stwierdzić należy, iż strona pozwana dokonała skutecznej eskulpacji, uwalniając się tym samym od odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 19.02.2010r. Nie tylko powiodło się wykazanie iż czynności porządkowe powierzono podmiotowi zawodowo trudniącym się tego rodzaju pracami lecz także brak jest dowodu wskazującego by swoim zaniedbaniem strona pozwana spowodowała szkodę której naprawienia w niniejszym postępowaniu domaga się powódka.

W toku czynionych przez Sąd ustaleń faktycznych na podstawie nie kwestionowanego materiału dowodowego tak osobowego jak i rzeczowego wykazane zostało iż na podstawie umowy z dnia 17.01.2001r. strona pozwana zleciła prace polegające na utrzymaniu czystości budynków i przyległego do nich otoczenia profesjonalnemu podmiotowi (...). Prace te, jak wynika z umowy obejmowały m.in. rejon ul. (...)która wprawdzie w treści umowy nie jest wyraźnie oznaczona to jednakże zeznania świadków potwierdziły iż i ten rejon był objęty zleceniem, a brak jego umieszczenia w zakresie przedmiotowym umowy powodowany był faktem braku oznaczenia numeracyjnego ul. (...)na etapie jej zawierania. Nadto budynek ten ma charakterystyczny kształt trójkąta i z dwóch stron przylega do ulicy (...)a z jednej do (...), a bezspornym było iż cały budynek objęty był świadczeniami przez (...)usługami. Dalej ustalono iż w zakres obowiązków przyjmującego zlecenie wchodziło usuwanie śniegu z chodników oraz zapobieganie gołoledzi poprzez posypywanie piaskiem względnie mieszanka piasku z solą chodników we wszystkie dni tygodnia. Istotnym jest iż podmiot któremu powierzono wykonywanie tych czynności zawodowo trudni się tego rodzaju pracami bowiem w samym przedmiocie działalności zawarte jest między innymi sprzątanie i czyszczenie obiektów; wywóz śmieci i odpadów, działalność z zagospodarowaniem terenów zielonych, zarządzanie nieruchomościami.

Powyższe jak wskazano ustalono na podstawie dokumentów tak prywatnych jak i urzędowych których tak prawdziwość jak i wiarygodność nie była kwestionowana, jak i w oparciu o zeznania świadków którym Sąd w pełni dał wiarę jako że nie znajduje się uzasadnionych podstaw podważających ich wiarygodność, nadto strona powodowa nie przedstawiła żadnego przeciwdowodu który ową wiarygodność co najmniej poddawałby w wątpliwość.

Niewątpliwym jest iż w przypadku powierzenia wykonywania czynności profesjonalście eskulpacja ma charakter uproszczony, gdyż powierzający nie musi udowadniać zachowania należytej staranności po swojej stronie (por. wyrok SN z 11 listopada 1977r., IV CR 308/77, OSNCP 1978 nr 12 poz. 244).

Wobec jednakże zarzutu powódki, wywodzonego w ślad za orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 16.04.2003r. w sprawie II CKN 1466/00 gdzie stwierdzono iż „nawet skuteczne powierzenie czynności osobie trzeciej, które na podstawie art. 429 k.c. zwalnia od odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez przedsiębiorstwo trudniące się zawodowo wykonywaniem danych czynności, nie wyklucza odpowiedzialności powierzającego za szkodę wyrządzoną jego własnym zaniedbaniem”, koniecznym było zbadanie czy strona pozwana dołożyła należytej staranności w swoim działaniu oraz czy nie dopuściła się zaniedbań które warunkowałyby jednak pomimo skutecznej eskulpacji z art. 429 k.c. jej odpowiedzialność w oparciu o brzmienie art. 416 k.c.

W ocenie Sądu i w tym zakresie strona pozwana podjęła skuteczną obronę obalając zarzut zaniedbań skutkujących zdarzeniem w wyniku którego powódka doznała obrażeń ciała.

Jak bowiem wykazało przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe strona pozwana czuwała nad jakością świadczonych przez (...) usług. Prace przez powyższy podmiot były na bieżąco nadzorowane tak za pośrednictwem koordynatora (...) jak i pracowników z ramienia Spółdzielni w osobach konserwatorów, którzy wizytowali obiekty i stwierdzając ewentualne nieprawidłowości natychmiast kwestię tę monitorowali. Co istotne reakcja była natychmiastowa i ewentualne nieprawidłowości niezwłocznie usuwane. Zaprzestanie natomiast współpracy pomiędzy stroną pozwaną a (...) powodowane było bynajmniej nie złą jakością świadczonych usług lecz pojawieniem się na rynku korzystniejszej pod względem finansowym oferty. Tym samym ta okoliczność w żadnej mierze nie osłabia pozycji pozwanej w kwestii jej ewentualnej odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 19.02.2010r.

Powyższe Sąd oparł w szczególności o zeznania świadków którym podobnie jak wyżej i w tym zakresie dano w pełni wiarę. Zeznania te były spójne i logiczne, wzajemnie się uzupełniały.

W świetle powyższego nie sposób zatem uznać, aby strona pozwana dopuściła się zaniedbania, które prowadziłyby do jej odpowiedzialności na zasadach ogólnych. Pozwana spółdzielnia mieszkaniowa dokładała wszelkich starań, aby spółka, której zleciła czynności porządkowe przy ul. (...), wykonywała je w sposób należyty.

W konsekwencji tak ustalonego stanu faktycznego wobec braku legitymacji procesowej biernej, na podstawie art. 429 k.c. powództwo należało oddalić, o czym Sąd orzekł w pkt I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. mając na uwadze odpowiedzialność za wynik procesu. Powódka przegrała sprawę w całości, zatem ciążył na niej obowiązek zwrotu kosztów procesu poniesionych przez stronę pozwaną. Na powyższe koszty złożyło się wynagrodzenie adwokata w kwocie 2400 zł wynikającej z obowiązujących stawek określonych rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości oraz opłata skarbową w kwocie 17 zł. Orzekający w sprawie Sąd nie znalazł podstaw faktycznych do zastosowania art. 102 k.p.c., jako że już na etapie przedprocesowym znana była powódce argumentacja strony pozwanej, nadto reprezentowana ona była przez profesjonalnego pełnomocnika który mógł podjąć działania wyjaśniające w szerszym wymiarze przed wytoczeniem powództwa.